

רחצה בשבת - ניגוב

שימוש במגבת:

מותר להתנגב בשבת ולא גזרו בזה שמא יבוא לסחוט את המגבת עצמה

יש לנגב את השיער בעדינות, תוך הקפדה שהמים לא ייסחטו החוצה אלא ייספגו במגבת.

[הגרשז"א ביאר שמותר לנגב את השיער ע"י מגבת אף כאשר השערות נסחטות כאשר המים נבלעים במגבת מנפי ש-א. כיון שהמים נבלעים הרי זה כסוחט לאיבוד, ב. דכיוון שכל איסור סחיטת השיער הוא מפני דמחזי כסוחט א"כ כאשר נבלע מיד במגבת שוב לא 'מיחזי כסוחט']

שימוש במגבת

רחצה בשבת - ניגוב

ניגוב העפעפיים

בישועות חכמה יכשעולין מן המקוה משפשפים בידיהם את הפנים והעיניים כדי להסיר קצת מים בעפעפיים. . צריכים להזהר שלא יעשו כן בשבת כי הוא סוחט ממש המים משער שבעפעפיים, אך ראה בבדה"ש שמסיק שמי שצטער מאוד יכול להקל בזה.

ניגוב העפעפיים

רחצה בשבת – טלטול המגבת

במקום שאין עירוב ונדרש לקחת את המגבת:

ע"פ פשט דברי אדה"ז יש לחוגרה כעין גארטל או להתעטף בה כטלית – אך לא מועיל ללובשה כעין צעיף.

יש אחרונים רבים שכותבים שהיום ניתן ללובשו כעין צעיף

טלטול המגבת
כשאין עירוב

טבילה בשבת – מנהג חסידים

מנהג חסידים לטבול אף בשבת בבוקר.

”ובעיקר הדין כתבתי באריכות שטבילת מי מקוה בחמין לא
הוי בכלל גזרת מרחצאות”
[קרובן נתנאל מסכת שבת פרק ב].

טבילה בשבת -
מקורות

טבילה בשבת – מנהג חסידיים

י"מה ששאל על מה שנהגו לטבול בשבת במקוה ששפכו לתוכה חמין עיין נוב"ת חא"ח סכ"ד וברכ"י סימן שכ"ו בשם בני יהודא ולי נראה דה"ט דהא גזרו חכז"ל שלא לרחוץ כל גופו בשבת בחמין שהוחמו מע"ש דחששו שלא יבואו להחם בשבת ומ"מ לא גזרינן גם כן מה"ט שלא לרחוץ פניו ידיו ורגליו וע"כ צריך לומר לפמ"ש תוספת בביצה דף כ"א ע"ב בד"ה לא יחם דאסרו חז"ל להחם ביו"ט חמין לרחוץ כל גופו משום דאינו רק למעונגין אבל לידיו ורגליו שוה לכל אדם ובנוב"ת שם כתב דמשום הכי י"ל דמותר להחם ביו"ט חמין לשפוד למקוה ומשום דאינן רוחצין לתענוג רק למצוה ולטבול בצונן שוה לכל נפש עיי"ש ואם כן ה"נ בשבת טבילת כל גופו בחמין שהוחמו בע"ש צריך לכל נפש כמו רחיצת פניו ידיו ורגליו ולא גזרו בזה"י [תשורת שי ח"א ס"י י"ז]

טבילה בשבת -
מקורות

טבילה בשבת – מנהג חסידיים

"ולזה התירו פרושים את הדבר שיהיה חס גם לאנשים, ואם כבר חס אין חילוק בחס פחות או יותר דע"כ נצטרך לאיזה טעם דליכא הגזירה, והנח להם לישראל וכו' [פסחים ס"ו ע"א], ואין לזוז ממנהגן של ישראל צדיקים ויראים ורבנן קשישאי שלא חששו כלל והלכו בש"ק למקוה חמה." [שו"ת דברי יציב חלק אורח חיים סימן קסא]

טבילה בשבת -
מקורות

טבילה בשבת – מנהג חסידיים

דיני טבילה בשבת

כיון שכל ההיתר הוא רק לטבול, לכן יש להקפיד ביותר ביותר [בפרט בשבת ק'] שלא לשהות במי המקוה שלא לצורך הטבילה. אלא לשם תענוג בעלמא שבזה יש איסור גמור מעיקר הדין.

ההיתר הינו לטבילת נשים ולטבילת גברים [ואין לנהוג כפי שהנהיג א' הרבנים שיטבלו הנשים בליל שבת בבה"ש וד"ל]

כמובן שיש להזהר בעניין הניגוב כנ"ל

טבילה בשבת -

טבילה בשבת – דיני הטבילה

דיני טבילה בשבת

יש שכתבו שבטבילת ערש"ק לגברים ראוי להקפיד לטבול לפני השקיעה [מכו"כ טעמים]

יש להזהר שלא להחליף את המים בשבת, שע"י כך גורם לבישול המים.

כשיש צורך כגון שיש ג' ימים [שבת ויו"ט] יש לשאול רב האם מותר להחליף את המים ע"י נכרים

טבילה בשבת

טבילה בשבת – תשעה קבין

כאשר אין לפניו מקוה רשאי לעשות מקלחת ט' קבין-

- אך צריך להזהר ביותר שלא לפתוח את ברז המים החמים שהרי גורם לבישול המים
- אף ביו"ט יש איסור בדבר [ויש מקלים..]
- באם הביולר כבוי, ואין מים חמים בדוד [כגון לפנות בוקר] אזי מותר לפתוח את החמים ולהתקלח ט' קבין כתחליף למקוה [כ"כ בשו"ת מנח"י]

תשעה קבין,
כשאין מקוה

טבילה בשבת – בים נהר או בריכה

כשאין לפניו מקווה ורוצה לרחוץ בים או נהר או בריכה?

בשו"ע אדה"ז, מביא שבטבילה בנהר יש כו"כ
חששות:

- א. טלטול של המים מן הים ביבשה ד' אמות,
- ב. איסור שיטה [שחיה בנהר]
- ג. אסור להשיט קסמין,
- ד. צריך להזהר מסוחט

ים, נהר או בריכה

טיפול בגופו

טבילה בשבת – בים נהר או בריכה

למעשה מותר לטבול בנהר/ים לצורך מצוה אך יש להזהר:

- א- יניח את המגבת סמוך למים ממש שלא יטלטלם די אמות
- ב- יזהר מהרטבת הבגדים
- ג- כשהולך בתוך המים יזהר שלא לטלטל את המים [שו"ט בפוסקים בעניין טלטול המים בהיותו בתוך המים]

ים, נהר או בריכה

טבילה בשבת – בים נהר או בריכה

למעשה מותר לטבול בנהר/ים לצורך מצוה אך יש להזהר:

- ד- בבריכה עשוי להיות חשש שלא טלטול מרה"י לכרמלית [באם יש מחיצות לבירכה]
- ה- יש להזהר בעת הטבילה שלא להשקות
- ו- אין להזיז לכלוך [אצות]
- ז- אין לשחות

ים, נהר או בריכה

רחצה בשבת - שחיה בבריכה

”אין שטין על פני המים גזרה שמא יעשה חבית של שייטין דהיינו כלי של גומא שאורגין אותו ועושים כמין חבית ארוכה ולמדין לשוט בו במה דברים אמורים בנהר אבל בכלי מותר שאין דרך לעשות חבית לשוט בה בכלי אבל בבריכה שבחצר אסור מפני שכשהמים נעקרים כששט הרי הם יוצאים חוץ לבריכה והרי זה דומה לנהר ואם יש לה שפה סביב מותר לשוט בה שאפילו נעקרו המים השפה מחזרת אותם למקומם והרי זה דומה לכלי”
[שו"ע אדה"ז שלט, א]

שחיה בבריכה-
מקורות

רחצה בשבת - שחיה בבריכה

"לטבול בבריכה שיש לה שפה וכבר הוא במים ורוחץ דזה שרי. ממילא מותר לו לשוט ג"כ בבריכה כזו אבל אין להתיר דהרואה אותו שט יאמר שלא ירד לשם טבילה רק לשם שיטה וזה נגד המנהג אבל מותר לטובל בבריכה בר"ה שיש לה שפה להשיט הקסמין שע"פ המים לנקותם לכו"ע דאפילו האוסרים לשוט בה הוא משום חשש התזה ולא משום גזרת אין שטין והתזה לא שייך רק בשיטת גופו ולא כהשטת קסמין" [קצה"ש קמו].

שחיה בבריכה-
מקורות

רחצה בשבת - שחיה בבריכה

שחיה בבריכה הלכה למעשה:

למעשה - אע"פ שבריכה שבחצר אם יש לה שפה וכתלים מסביב אין בה גזירה זו של אין שטין, [וואס אין לה שפה מסביב אסור לשחות בה גם מדין אין שטין דדמי לנהר], כבר נהגו איסור שלא לרחוץ כל גופו בשבת אפ"י במים צוננים בין בבריכה ובין במקלחת ויש לזה גדר מנהג איסור ועובר באל תטוש תורת אמך ואסור לפרוץ גדרן של ראשונים ומ"מ לחולה הנצרך לכך לא נהגו איסור בכך.

שחיה בבריכה

